

WERKSTROOM 5 – Minimale operationele normen

Actie 1: definieer richtlijnen die de veiligheid in kleedkamers garanderen

Kleedkamers kunnen een risico vormen voor het mogelijk maken van grensoverschrijdend gedrag. Het is daarom belangrijk om een zicht te hebben op mogelijke risicosituaties en goede afspraken te maken met iedereen die gebruik maakt van de kleedkamers op de club. Je kan deze afspraken of regels best opnemen in het intern reglement van de club zodat iedereen deze kan terugvinden. Zorg er daarnaast voor dat de afspraken en regels gekend zijn bij alle clubmedewerkers alsook sporters en hun ouders door hier via verschillende kanalen en regelmatig over te communiceren.

In dit document vind je een aantal mogelijke risicosituaties met daaraan gekoppeld enkele suggesties van richtlijnen die je als sportclubbestuur kan bepalen voor de club. We geven hierbij advies op welke manier je hiermee kan omgaan, maar dit is louter richtinggevend en het is belangrijk om dit binnen je clubbestuur te bespreken en aan te passen aan jullie specifieke context (nationale en lokale wetgeving, soort sport,...).

Mogelijke risicosituaties in gezamenlijke kleedkamers

1) Volwassenen aanwezig tijdens omkleedmomenten (minderjarige) sporters

Bij jonge of kwetsbare sporters zullen ouders nog willen helpen bij het omkleden van hun kinderen. Dit moet zeker mogelijk zijn, maar als club kan je wel een aantal afspraken maken over tot welke leeftijd dit toegelaten is of voor welke specifieke groepen (vb. volwassen sporters met een verstandelijke beperking, sporters met een fysieke beperking,...).

2) Smartphonegebruik in de kleedkamer

Het gebruik van smartphones in de kleedkamer kan tot ernstige privacy inbreuken leiden. Bijvoorbeeld: foto's nemen van elkaar in de kleedkamer terwijl iemand half aangekleed is, stiekem een foto nemen terwijl iemand onder de douche staat,... Zulke incidenten veroorzaken niet alleen stress, maar kunnen ook blijvende negatieve gevolgen hebben voor de betrokkenen.

Om zo'n situaties te voorkomen, is het essentieel dat de club duidelijke regels opstelt en communiceert over het gebruik van smartphones in kleedkamers. Door op voorhand de verwachtingen vast te leggen, help je de privacy en veiligheid van alle sporters te beschermen.

3) Sporters met een verschillend geslacht in dezelfde kleedkamer

Hoewel jongere sporters met een verschillend geslacht zich misschien comfortabel voelen om samen in dezelfde kleedkamer zich om te kleden, wordt dit vaak minder gepast naarmate ze ouder worden en een fysieke ontwikkeling doormaken. Het vergroten van hun lichaamsbewustzijn en gevoeligheid kan leiden tot ongemakkelijkheid, evenals onbedoelde opmerkingen of sociale druk.

Om ieders welzijn te waarborgen, is het belangrijk dat de club regelmatig de afspraken op basis van leeftijd en ontwikkelingsfase herbekijkt en duidelijk hierover communiceert met sporters en ouders. Overweeg om flexibele oplossingen toe te passen, zoals aparte omkleedtjdstippen en -zones, terwijl je de inclusie van, en respect voor alle sporters behoudt.

4) Minderjarige sporters zonder toezicht in kleedkamers

Een gebrek aan toezicht bij minderjarige sporters in kleedkamers kan het risico op pestgedrag en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag verhogen. Dit risico lijkt echter wel in strijd te zijn met het risico om volwassenen in kleedkamers toe te laten. Dit zorgt voor een fragiel evenwicht voor clubs om te bewaken.

Het is dan ook belangrijk om als club na te denken hoe je ervoor kan zorgen dat kleedkamers gebruikt worden om zich om te kleden en niet voor het plaatsvinden van grensoverschrijdend gedrag, ook zonder een volwassene in de kleedkamer. Een aantal richtlijnen over omkleedtijd, clubmedewerkers die in de buurt blijven, kloppen op de deur bij het binnenkomen, regelmatig eens controleren, enz. kunnen helpen om ervoor te zorgen dat kleedkamers op de juiste manier worden gebruikt en dat alle sporters zich veilig en gerespecteerd voelen.

5) Jonge sporters met hetzelfde geslacht, maar met een leeftijdsverschil

Een te groot leeftijdsverschil tussen minderjarige sporters van hetzelfde geslacht kan ook een risico inhouden voor het plaatsvinden van grensoverschrijdend gedrag. Zeer jonge sporters kunnen zich geïntimideerd voelen door oudere sporters en het gevoel krijgen dat ze zich ook op een bepaalde manier moeten gedragen om respect te krijgen of er bij te horen.

Om dit risico te beperken is het raadzaam voor clubs om duidelijke richtlijnen vast te leggen over welke leeftijdsgroepen zich samen kunnen omkleden.

Risico	Mogelijke richtlijnen	Advies
Aanwezigheid van volwassenen tijdens omkleedmomenten (minderjarige) sporters	<p>Afspraken over tot welke leeftijd (groot)ouders/voogden hun kind kunnen helpen met omkleden.</p> <p>Afspraken over tot welke leeftijd coaches kinderen kunnen helpen met omkleden.</p>	<p>Stel steeds de zelfredzaamheid van kinderen centraal: Indien kinderen in staat zijn om zich volledig zelfstandig om te kleden, is het niet noodzakelijk om hulp of toezicht te voorzien. De supervisor hoeft zich dan ook niet in dezelfde ruimte te bevinden.</p> <p>Hulp of toezicht kan tot en met 8 jaar. Nadien wordt algemeen verwacht dat kinderen in staat zijn om</p>

		zichzelf om te kleden zonder hulp.
Smartphonegebruik in de kleedkamer	Afspraken rond een eventueel smartphoneverbod in kleedkamers.	Het is raadzaam om als club na te denken over een smartphoneverbod in kleedkamers en doucheruimtes om de privacy te beschermen. Je kan afspreken dat smartphones in de sportzak blijven in de kleedkamer of een systeem voorzien waarbij sporters hun smartphone in een kluisje stoppen vooraleer ze de kleedkamer binnengaan.
	Afspraken over toestemming vragen als je foto's neemt in de clubcontext.	Creëer bewustwording bij sporters, ouders en medewerkers over het respectvol nemen van foto's. Promoot een eenvoudige reflex: je neemt pas een foto als iedereen hier duidelijk mee instemt. Dit helpt bij het installeren van een cultuur waar toestemming en wederzijds respect centraal staan binnen de clubomgeving.
	Afspraken maken over het delen van foto's gemaakt in de clubcontext.	Je kan afspreken dat foto's enkel gedeeld worden met anderen of op sociale media als iedereen op de foto hiervoor duidelijke toestemming gaf. Daarnaast kan je ook afspreken dat van zodra iemand aangeeft dat deze een bepaalde foto die gepost werd, niet oké vindt of zich hier niet comfortabel bij voelt, de foto meteen verwijderd wordt.

<p>Sporters met een verschillend geslacht in dezelfde kleedkamer</p>	<p>Afspraken over vanaf welke leeftijd er verschillende kleedkamers worden voorzien voor jongens en meisjes.</p>	<p>Vanaf de leeftijd van 8 jaar voorzien clubs best de mogelijkheid om gescheiden kleedkamers te gebruiken voor jongens en meisjes. Dit is echter louter een richtlijn en kan, afhankelijk van de specifieke situatie, verschillend ingevuld worden.</p> <p>Probeer altijd goed te communiceren met sporters, ouders en clubmedewerkers en toon steeds bereidheid om richtlijnen aan te passen als de situatie dit vereist.</p>
<p>Minderjarige sporters zonder toezicht in kleedkamers</p>	<p>Afspraken rond hoeveelheid omkleedtijd.</p> <p>Zorgen voor iemand die toezicht houdt buiten de kleedkamers bij elke groep.</p>	<p>Je kan samen met de jonge sporters afspreken hoeveel tijd zij nodig hebben om zich te douchen en om te kleden. Op die manier geef je hen hier ook inspraak in.</p> <p>Wie toezicht houdt, respecteert de privacy van de sporters. Deze klopt steeds op de deur indien deze wil binnenkomen en blijft niet langer dan noodzakelijk in de kleedkamer.</p>
<p>Jonge sporters met hetzelfde geslacht, maar met een leeftijdsverschil</p>	<p>Afspraken maken over hoe groot het leeftijdsverschil mag zijn tussen jonge sporters van hetzelfde geslacht.</p>	<p>Kinderen kunnen zich tot 8 jaar omkleden in dezelfde kleedkamer. Kinderen van 8 tot 12 jaar kunnen zich ook samen omkleden. Vanaf 12 jaar is het aan te raden om rekening te houden met een maximaal leeftijdsverschil van 3 jaar tussen jonge sporters. Volwassenen kleden zich idealiter in aparte kleedkamers om.</p>